

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ВІННИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Циклова комісія правових та психологічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора

з навчально-виховної

роботи ВСП ВФКЕП ЗУНУ

Піля ЗАБРОДІНА

«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: освітньо-професійна програма «Психологія»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Форма навчання	Курс	Семестри	Лекції	Практичні	СРС	Разом	Форма контролю
денна	III	V	45	45	30	120	Залік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія спілкування» складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Розробник: Марта КОВАЛЬОВА, викладач циклової комісії правових та психологічних дисциплін ВСП ВФКЕП ЗУНУ

Робочу програму навчальної дисципліни затверджено на засіданні циклової комісії правових та психологічних дисциплін, протокол № 1 від «31» серпня 2023 року

Голова циклової комісії Тетяна ВДОВИЧЕНКО

Схвалено методичною радою ВСП ВФКЕП ЗУНУ, протокол № 1 від «31» серпня 2023 року

Голова методичної ради Лілія ЗАБРОДИНА

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	СРС	Резон	Форма контролю
Довня	ІІ	V	42	42	30	120	Залік

**1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки	
Змістових модулів: 3	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки
		3-й
Семестр		
5-й		
Загальна кількість годин – 120 год.		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 год.	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	45 год.
		Практичні
		45
		Самостійна робота
		30 год.
		Індивідуальні завдання:
		-
		Вид контролю:
	залік, 5-й семестр	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ»

Метою дисципліни є: формування у майбутніх фахівців систематизованих уявлень, теоретичних знань та практичних умінь, які дозволять їм адекватно і ефективно використовувати одержані психологічні знання в своїй професійній діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни спрямовані на досягнення програмних результатів навчання:

- оволодіти та в подальшому вільно оперувати професійною термінологією, використовуваною в сфері практичної діяльності;
- розкрити взаємозв'язки міжособистісного спілкування з іншими формами комунікативних процесів;
- характеризувати міжособистісну взаємодію у зв'язку з цілями спілкування, ставленням один до одного, сценаріями спілкування;
- формування навичок аналізу смислів та змісту повідомлень і діалогів у актах спілкування;

За результатами вивчення курсу студент повинен

ВМІТИ:

- використовувати на практиці основні правила і прийоми спілкування;
- розуміти вербальні та невербальні сигнали співрозмовника під час спілкування;
- адекватно сприймати співрозмовника і впливати на нього;
- проводити продуктивні ділові бесіди і наради;
- творчо розв'язувати міжособистісні конфлікти;

ЗНАТИ:

- професійну термінологію, що існує в даній сфері;
- синонімічну термінологію у суміжних сферах, що описують процеси спілкування та його складові;
- особливості вербального та невербального спілкування;
- особливості міміки, жестів, пози та їх інтерпретацію;
- інтерпретувати – переводити формалізовану інформацію в іншу знакову систему;
- смисли та зміст окремих актів спілкування.

2.1. Відповідність компетентностей випускника компонентам

освітньо-професійної програми «Психологія»:

ФК10. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

2.2. Відповідність результатів навчання освітнім компонентам освітньо-професійної програми «Психологія»:

ПРН17. Сприяти цілісному розвитку суб'єкта життєдіяльності, забезпечувати умови для його професійного та особистісного самовдосконалення і просоціальної самореалізації.

3. Програма навчальної дисципліни «Психологія спілкування» :

Змістовий модуль 1. Психологічні закономірності спілкування.

Тема 1.1. Процес спілкування та його складові.

Тема 1.2. Трьохкомпонентна структура спілкування.

Тема 1.3. Спілкування як обмін інформацією та спілкування як взаємодія.

Тема 1.4. Спілкування як сприйняття. Особливості невербальної комунікації.

Тема 1.5. Соціально-психологічні механізми впливу в процесі спілкування.

Тема 1.6. Взаємодія у процесі спілкування.

Тема 1.7. Спілкування та індивідуальні якості особистості.

Змістовий модуль 2. Ефективне спілкування, бар'єри та труднощі спілкування.

Тема 2.1. Взаєморозуміння в процесі спілкування.

Тема 2.2. Стилi спілкування та мовленнєвий етикет.

Тема 2.3. Ефективне спілкування.

Тема 2.4. Нереклексивне слухання та рефлексивне слухання.

Тема 2.5. Особистісні фактори, що зумовлюють ефективність спілкування.

Тема 2.6. Асертивна поведінка, її концептуальні положення.

Тема 2.7. Порушення спілкування і комунікативні бар'єри.

Тема 2.8. Деструктивне спілкування.

Змістовий модуль 3. Спілкування в групах і колективах.

Особливості індивідуального спілкування.

Тема 3.1. Моделі поведінки партнерів під час спілкування.

Тема 3.2. Поняття «соціальний та емоційний інтелект» та їх роль в спілкуванні.

Тема 3.3. Психологічні механізми саморегуляції спілкування.

Тема 3.4. Психологія ділового спілкування.

Тема 3.5. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і вирішення

Тема 3.6. Правила конструктивної критики.

Тема 3.7. Мета, суб'єкт, об'єкт і структура професійного спілкування. Мовленнєві вміння і комунікативна компетентність фахівця.

Тема 3.8. Спілкування в професійній діяльності психолога.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем 1	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього 2	у тому числі			
		лекції 3	практич ні 4	індивіду альна робота 5	самості йна робота 6
Змістовий модуль 1. Психологічні закономірності спілкування.	28	14	14	-	-
Тема 1.1. Процес спілкування та його складові.	4	2	2	-	-
Тема 1.2. Трьохкомпонентна структура спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 1.3. Спілкування як обмін інформацією та спілкування як взаємодія.	4	2	2	-	-
Тема 1.4. Спілкування як сприйняття. Особливості невербальної комунікації.	4	2	2	-	-
Тема 1.5. Соціально-психологічні механізми впливу в процесі спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 1.6. Взаємодія у процесі спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 1.7. Спілкування та індивідуальні якості особистості.	4	2	2	-	-
Змістовий модуль 2. Ефективне спілкування, бар'єри та труднощі спілкування.	32	16	16	-	-
Тема 2.1. Взаєморозуміння в процесі спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 2.2. Стили спілкування та мовленнєвий етикет.	4	2	2	-	-
Тема 2.3. Ефективне спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 2.4. Нереклексивне слухання та рефлексивне слухання.	4	2	2	-	-
Тема 2.5. Особистісні фактори, що зумовлюють ефективність спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 2.6. Асертивна поведінка, її концептуальні положення.	4	2	2	-	-

Тема 2.7. Порушення спілкування і комунікативні бар'єри.	4	2	2	-	-
Тема 2.8. Деструктивне спілкування.	4	2	2	-	-
Змістовний модуль 3. Спілкування в групах і колективах. Особливості індивідуального спілкування.	60	15	15	-	30
Тема 3.1. Моделі поведінки партнерів під час спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 3.2. Поняття «соціальний та емоційний інтелект» та їх роль в спілкуванні.	4	2	2	-	-
Тема 3.3. Психологічні механізми саморегуляції спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 3.4. Психологія ділового спілкування.	4	2	2	-	-
Тема 3.5. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і вирішення	4	2	2	-	-
Тема 3.6. Правила конструктивної критики.	4	2	2	-	-
Тема 3.7. Мета, суб'єкт, об'єкт і структура професійного спілкування. Мовленнєві вміння і комунікативна компетентність фахівця.	4	2	2	-	-
Тема 3.8. Спілкування в професійній діяльності психолога.	32	1	1	-	30
Всього	120	45	45	-	30

5. Тематика лекційних занять

№ п/п	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1	Процес спілкування та його складові.	2
2	Трьохкомпонентна структура спілкування.	2
3	Спілкування як обмін інформацією та спілкування як взаємодія.	2
4	Спілкування як сприйняття. Особливості невербальної комунікації.	2
5	Соціально-психологічні механізми впливу в процесі спілкування.	2
6	Взаємодія у процесі спілкування.	2
7	Спілкування та індивідуальні якості особистості.	2
8	Взаєморозуміння в процесі спілкування.	2
9	Стили спілкування та мовленнєвий етикет.	2
10	Ефективне спілкування.	2
11	Нерефлексивне слухання та рефлексивне слухання.	2
12	Особистісні фактори, що зумовлюють ефективність спілкування.	2
13	Асертивна поведінка, її концептуальні положення.	2
14	Порушення спілкування і комунікативні бар'єри.	2
15	Деструктивне спілкування.	2
16	Моделі поведінки партнерів під час спілкування.	2
17	Поняття «соціальний та емоційний інтелект» та їх роль в спілкуванні.	2
18	Психологічні механізми саморегуляції спілкування.	2

19	Психологія ділового спілкування.	2
20	Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і вирішення	2
21	Правила конструктивної критики.	2
22	Мета, суб'єкт, об'єкт і структура професійного спілкування. Мовленнєві вміння і комунікативна компетентність фахівця.	2
23	Спілкування в професійній діяльності психолога.	1
	Всього	45

6. Тематика практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Спілкування як об'єкт міждисциплінарних досліджень.	2
2	Зміст, види, рівні процесу спілкування.	2
3	Поняття мови і мовлення.	2
4	Сприйняття і розуміння людини людиною як основа ефективності спілкування.	2
5	Соціальна перцепція та її структура.	2
6	Взаємодія у процесі спілкування.	2
7	Інтеракція у спілкуванні.	2
8	Візуальна психодіагностика.	2
9	Стили спілкування, їх використання.	2
10	Маніпуляції. Типи маніпуляторів.	2
11	Асертивна поведінка	2
12	Особистісні фактори, що зумовлюють ефективність спілкування.	2
13	Асертивна поведінка, її концептуальні положення.	2
14	Комунікативні бар'єри.	2
15	Деструктивне спілкування.	2
16	Ригідність і тривожність як фактори дефектного спілкування.	2
17	Вплив «соціального та емоційного інтелекту» на спілкування.	2
18	Механізми саморегуляції спілкування.	2
19	Специфіка, структура і функції ділового спілкування.	2
20	Методи запобігання конфлікту.	2
21	Конфліктогени та синтони спілкування.	2
22	Важливість спілкування для професійної компетентності професії.	2
23	Етика професійного спілкування психолога.	1
	Всього	45

7. Самостійна робота

Самостійна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем соціологічних та психологічних аспектів.

Форми самостійної роботи

- Опрацювання лекційного матеріалу.
- Самостійне вивчення тем курсу та окремих питань за навчальною літературою, науковими статтями тощо.

- Підготовка до практичних занять.
- Підготовка до письмових контрольних робіт.
- Участь в олімпіадах та конкурсах на кращого знавця дисципліни.

Тематика самостійної роботи студентів

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Спілкування в професійній діяльності психолога.	30
	Всього	30

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіа проектора та інших ТЗН; практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні заняття; робота в Інтернеті.

9. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни «Психологія спілкування» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- директорська контрольна робота;
- оцінювання виконання індивідуального завдання;
- іспит.

Підсумковий бал (за 100 - бальною шкалою) з дисципліни «Психологія спілкування» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

5-й семестр (Залік)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Сума
(модульна контр. роб., поточне оцінювання, тестовий контроль)	Директорська контрольна робота	Середнє арифметичне по поточним оцінкам	
25%	45%	30%	100%
Тиждень (7)	Тиждень (15)	Тиждень (15)	

Шкала оцінювання(переведення)

За шкалою коледжу	За національною шкалою	За шкалою ECT8
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75 - 84		C (добре)
65-74	задовільно	D(задовільно)
60-64		E(достатньо)
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX

1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F
------	--	---

«ВІДМІННО» - знання глибокі, міцні, системні. Студент вміє застосовувати їх для виконання завдань пошукового характеру, може самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, виявляти й відстоювати власну позицію.

«ДОБРЕ» - відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень. Студент вміє робити висновки, виправляти допущенні неточності, він знає суть понять, явищ, вміє пояснити основні теоретичні положення, може самостійно застосовувати знання в типових ситуаціях.

«ЗАДОВІЛЬНО» - відповідь правильна, але недостатньо осмислена. Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати теоретичні положення. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразками.

«НЕЗАДОВІЛЬНО» - відповідь зі значними помилками і неточностями, студент відтворює менш як половину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, елементарні завдання виконує лише за допомогою викладача

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Психологія спілкування»
2. Матеріали комп'ютерних презентацій лекційного курсу «Психологія спілкування»
3. Питання для поточного контролю.
4. Тестові завдання.
5. Презентації.
6. Пошукові роботи студентів.
7. Завдання для проведення модульного контролю, ДКР, іспит.

11. Список рекомендованої літератури:

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація: підручник – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – 460 с.
2. Воронкова В. Г. Етика ділового спілкування: навч. посібник / В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, В. В. Мельник. - Львів: Магнолія 2019. - 312 с.
3. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування: навчальний посібник. – Х.: НФаУ, 2011. – 132 с. 4. Психологія спілкування: навч. метод. комплекс / Т. В. Вашека, І. С. Гічан. - Київ: Книжкове вид. НАУ, 2006. - 184 с.
4. Кононець М.О. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей./ Кононець М.О. Укл.:– К., НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. – 48 с.
5. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник / Т. Ф. Матвійчук. – Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. - 76 с.

6. Савенкова Л.О. Психологія спілкування: навч. посіб. / [Л. О. Савенкова та ін.]; за заг. ред. Л.О. Савенкової; Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». - Київ КНЕУ, 2015. - 309 с.
7. Тимофієва М.П. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних закладів освіти України / Тимофієва М.П., Борисюк А.С., Павлюк О.І. – Чернівці, 2019. – 100 с.
8. Філоненко М.М. Психологія спілкування: підручник для студентів вищих навчальних закладів – К.: «Центр учбової літератури» 2008 – 223с.

Інформаційні ресурси:

<http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал.

<http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

<http://library.tneu.edu.ua> – сайт бібліотеки ЗУНУ

<http://www.education.gov.ua> – офіційний сайт МОН України.